

Verslag van het college van burgemeester en schepenen zoals bedoeld in artikel 231 van het Decreet Lokaal Bestuur

De oprichting van een autonoom gemeentebedrijf door de gemeenteraad is een belangrijke beslissing. De oprichting betekent immers een overdracht van bevoegdheid voor de beleidsuitvoerende taken waarvoor het autonoom gemeentebedrijf wordt opgericht. Om die beslissing weloverwogen te kunnen nemen, stelt artikel 231 van het Decreet Lokaal Bestuur dat de oprichtingsbeslissing door de gemeenteraad moet gebeuren op grond van een door het college van burgemeester en schepenen opgemaakt verslag waarin de voor- en nadelen van externe verzelfstandiging worden afgewogen en waarbij aangetoond wordt dat het beheer binnen de gemeente niet dezelfde voordelen kan bieden.

I. Beleidsvisie van de gemeente Bertem

Het gemeentebestuur van Bertem ontwikkelde bij de opmaak van het meerjarenplan 2020-2025 een uitgesproken vernieuwende visie m.b.t. het beheer en de exploitatie van de gemeentelijke infrastructuur: beschikbaar stellen voor nieuwe doelgroepen, bouw van een nieuwe sporthal, streven naar een betere dienstverlening...

In dat verband omvat strategische beleidsdoelstelling 3 uit het meerjarenplan (Organisatie van werking en dienstverlening op een toegankelijke, efficiënte en klantgerichte wijze) specifiek een actieplan m.b.t. het gebruik van instrumenten van intergemeentelijke samenwerking en verzelfstandiging als middel om een betere dienstverlening tot stand te brengen en de investeringskosten te beheersen. De oprichting van een autonoom gemeentebedrijf is één van de acties uit dit actieplan.

II. Voordelen van externe verzelfstandiging voor de gemeente Bertem

De voordelen van externe verzelfstandiging voor de gemeente Bertem doen zich voor op verschillende terreinen:

1. Fiscale & financiële overwegingen
2. Autonomie in de uitvoering van beleidsprioriteiten en flexibelere beheersregels
3. Verhoogd financieel engagement
4. Meer transparantie

1. Fiscale & financiële overwegingen

De exploitatie van sportinfrastructuur met winstoogmerk laat toe om deze exploitatie met toepassing van BTW uit te oefenen. Een dergelijke exploitatie is mogelijk binnen de constellatie van een autonoom gemeentebedrijf en houdt onder andere in dat de inkomsten van een bepaalde activiteit erop gericht moeten zijn om de uitgaven verbonden aan die activiteit te dragen. In het kader van de exploitatie van de nieuwe sporthal betekent dit bijvoorbeeld dat de huurtarieven veel hoger dienen te liggen dan de van toepassing zijnde tarieven m.b.t. de huidige sportinfrastructuur, hetgeen niet hoeft te impliceren dat deze tarieven één op één dienen ten laste te zijn van de gebruikers. De gemeente kan in dit verband

tussenkomen door middel van een doelgerichte subsidiëring die onderdeel is van het globale basistarief.

De toepassing van BTW aan de inkomstenzijde (d.w.z. op alle uitgaande handelingen zoals facturen) maakt het mogelijk om de BTW op exploitatiekosten en investeringen volledig in aftrek te brengen. Dit biedt eveneens het voordeel dat voor het gedeelte BTW op investeringen geen leningen hoeven aangegaan te worden.

2. Autonomie in de uitvoering van beleidsprioriteiten en flexibelere beheersregels

Met het oog op de verwezenlijking van een efficiënt beheer van infrastructuur is het vaak van groot belang om snel en flexibel te kunnen handelen en reageren op onverwachte omstandigheden of plotselinge opportuniteiten.

Tevens vereisen sommige aspecten van bepaalde dienstverlenende activiteiten aangepaste oplossingen die binnen de gemeentelijke regelgeving moeilijker in te passen zijn, zoals bijvoorbeeld de inschakeling van werknemers onder het flexi-statuuat voor de uitbating van een cafetaria.

De toepassing van BTW vergt een aangepaste boekhoudsoftware die in theorie binnen de gemeentelijke boekhouding en software weliswaar realiseerbaar is, maar praktisch gezien voor de nodige moeilijkheden zal zorgen omdat de gemeente voor haar overige activiteiten niet BTW-plichtig is. Om die reden valt het te verkiezen om alle BTW-plichtige activiteiten onder te brengen in één en dezelfde entiteit, zoals een autonoom gemeentebedrijf. Het gebruik van BTW biedt de mogelijkheid om eventueel extra inkomstenbronnen aan te boren, zoals sponsoring van evenementen.

In het algemeen bevordert een extern verzelfstandigd agentschap een soepele, efficiënte en klantvriendelijke werking en kan zij een eigen marktstrategie ontwikkelen waarbij product, promotie en professionele dienstverlening op het voorplan staan.

Last but not least biedt de structuur van een autonoom gemeentebedrijf de mogelijkheid om te participeren in andere vennootschappen, hetgeen in het kader van vastgoedontwikkeling in samenwerking met privé-partners een nuttig instrument kan vormen om de ontwikkeling mee te sturen en optimalisaties te creëren.

3. Verhoogd financieel engagement

Door de oprichting van een autonoom gemeentebedrijf en het voeren van een afzonderlijke boekhouding ontstaat er een verhoogde financiële verantwoordelijkheid, een verhoogd kostenbewustzijn en een verhoogde incentive voor het creëren van ontvangsten.

Er wordt gestreefd naar een doordachter beleid dat dwingt tot een expliciete en zorgvuldige afweging van de middelen die nodig zijn bij de uitvoering van de

opgelegde taken. De ondernemingsgedachte achter efficiënter beheer stelt dat resultaten altijd tegen zo laag mogelijke kosten moeten worden behaald. Gerealiseerde bezuinigingen ten gevolge van het verhoogd kostenbewustzijn creëren meer financiële ruimte en slagkracht om de noodzakelijke investeringen te kunnen financieren zodat een kwaliteitsvolle infrastructuur blijvend kan worden aangeboden.

4. Meer transparantie

De werking van een autonoom gemeentebedrijf met o.a. een volledig aparte boekhouding biedt ook transparantie in het gebruik van de financiële middelen in hoofde van de gemeente zelf omdat zij een helder zicht krijgt op de financiële stromen naar en vanuit het autonoom gemeentebedrijf. Op die manier krijgt het bestuur ook een duidelijk zicht op de effectieve kost van de dienstverlening en kan zij snel ingrijpen in bijvoorbeeld haar subsidiëring of het aanbod van dienstverlenende activiteiten.

Er kan door deze financiële transparantie ook gemakkelijker aan benchmarking worden gedaan waardoor men, net zoals in de privésector, de beste kwaliteit aan de beste prijs bekomt.

III. Nadelen van externe verzelfstandiging voor de gemeente Bertem

Het belangrijkste nadeel van een autonoom gemeentebedrijf dat traditioneel aangehaald wordt is het democratisch deficit. Dit nadeel dient meteen gerelativeerd te worden gelet op o.a. de mogelijkheid om de samenstelling van de raad van bestuur (= het hoogste orgaan) te laten samenvallen met de samenstelling van de gemeenteraad. Tevens kan de af te sluiten beheersovereenkomst tussen de gemeente en het autonoom gemeentebedrijf de nodige garanties voorzien op vlak van o.a. inspraak en participatie.

Een ander nadeel van een autonoom gemeentebedrijf is het gegeven dat het autonoom gemeentebedrijf onderworpen is aan de vennootschapsbelasting omdat haar activiteiten een exploitatie van winstgevende aard betreffen.

Als laatste mogelijk nadeel van de oprichting van een autonoom gemeentebedrijf valt de extra administratieve last te beschouwen (aparte notulering voor de bestuursorganen, eigen boekhoudsoftware...).

IV. Besluit

Bij de vergelijking van de voor- en nadelen wegen de voordelen duidelijk zwaarder door dan de nadelen. Het college van burgemeester en schepenen geeft bijgevolg het advies aan de gemeenteraad om een autonoom gemeentebedrijf op te richten, in uitvoering van actie 115 van het meerjarenplan 2020-2025.